

Ons Pensioen

TIJDSCHRIFT VAN DE BPP: BELANGENVERENIGING
PENSIOENGERECHTIGDEN PENSIOENFONDS ZORG EN WELZIJN

Pensioencontract
Verkiezingen
Covid blijft erbij
Omzien naar elkaar

BPP

Belangenvereniging
Pensioengerechtigden
Pensioenfonds Zorg en Welzijn

Nummer 1, Jaargang 35, 1e kwartaal 2021

Minister vindt beleggen te risicovol

Auteur: Roelof Jan Mulder

Dat rendement is allang verdiend mijnheer Koolmees.

Op 2 februari heeft de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid van de Eerste kamer een brief aan minister Koolmees geschreven met 57 vragen over het nieuwe pensioenakkoord. Met name de berekening van de dekkingsgraden in het nieuwe systeem en de verdeling van het opgebouwde vermogen bij het "invaren" van de rechten van gepensioneerden kwamen in de vraagstelling aan de orde. De vragen waren opgesteld door de 50PLUS fractie en mede ingediend door het CDA. De vragen waren bedoeld als leidraad voor een overleg met de minister op 9 maart. De minister heeft inmiddels op 5 maart geantwoord. Daarbij wil ik één antwoord er uit lichten. Het gaat om de volgende vraag: "Erkent u dat kortingen niet nodig zouden zijn indien een rekenrente van 1% zou worden gehanteerd? De dekkingsgraad stijgt dan met gemiddeld 15%." Daarop antwoordt de minister: "een verhoging van de rekenrente, bijvoorbeeld met 1%- punt, leidt weliswaar op papier tot een hogere dekkingsgraad, maar verandert niets aan de werkelijke financiële positie van een pensioenfonds. Een verhoging van de rekenrente tot boven het niveau van de risicovrije rente betekent dat er op voorhand risicovol rendement wordt ingerekend bij de bepaling van de waarde van de verplichtingen, terwijl dat rendement nog helemaal niet is verdiend en mogelijk ook nooit verdiend zal worden" einde citaat. Met dat risicovolle rendement bedoelt de minister het rendement dat de pensioenfondsen maken op hun beleggingen. In het antwoord komt ook

de vermeende ongunstige positie van de jongeren aan bod, het stokpaardje van D66. Allereerst zijn opmerking over het preluderen op het rendement dat nog verdiend moet worden of dat wellicht helemaal nooit verdiend wordt. Dat rendement is allang verdiend mijnheer Koolmees. Er ligt 1700 miljard euro op de plank en sterker nog het gemiddelde rendement van de fondsen over de laatste 50 jaar ligt tussen de 5 en 6%. Hoezo risicovol rendement? En over risicovrije rente gesproken: hoe risicovrij is die rente als die in 10 jaar tijd van gemiddeld 4,5 % naar 0,1 % daalt? En wat de jongeren betreft. Op hen ligt dus ook een groot pensioenvermogen te wachten waar ze nog helemaal niets voor hebben hoeven te doen. Indien het rendement van de fondsen ook voor een groter deel zou mogen worden meegenomen bij de bepaling van de premiehoogte zouden jongeren daar bovendien nog van kunnen profiteren, in plaats van er de dupe van te worden. Duidelijk is dat De Nederlandsche Bank (DNB) betrokken is bij de beantwoording van de vragen van de Eerste Kamer. Want het negeren van de rendementen van de fondsen is typisch een policy van DNB. Wanneer wordt de macht van DNB nou eens eindelijk gebroken vraag ik me af en met mij velen.

Meepraten ja, luisteren nee!

Op pagina 7 e.v. schrijft Jaap van der Spek, voorzitter van de Koepel Gepensioneerden, hoe de koepel en daarmee 700.000 gepensioneerden betrokken waren bij de onderhandelingen over de verdere uitwerking van het pensioenakkoord. Ze mochten weliswaar meepraten maar er werd volstrekt onvoldoende naar hen geluisterd. En dat was niet zo

afgesproken. De koepel beraadt zich op verdere stappen. Natuurlijk komt ook Corona in dit nummer aan bod. Deze keer in de eigen ervaringen van de zoon van onze redacteur Pierre Thijssen in het ziekenhuis te Weert. En in het interview dat we hadden met de directeur van de grote ouderenvereniging KBO-PCOB, Marcel Sturkenboom.

De redactie wenst u veel leesplezier.

Ons Pensioen

Inhoudsopgave

2. Van de redactie

Minister vindt beleggen te risicovol

3. Inhoudsopgave en colofon

4. Van de voorzitter

Tijd, wat is dat?

5. Van de bestuurstafel

Corona, internetconsultatie, juridische actie, algemene ledenvergadering

6. Covid 19, een verhaal uit de praktijk

7. Wat we niet kunnen, maar wel doen

9. Omzien naar elkaar, gesprek met Marcel Sturkenboom KBO/PCOB

11. Vergrijzing: gevolgen en mogelijke oplossingen

13. Audrey's delicasa: Tilapiafilet met geitenkaas, dille en olijven

14. De verkiezingen gingen vooral niet over de pensioenen

16. Het leven als loterij

17. Wetenschappers verwachten: COVID is een blijvertje!

18. Met de trein naar Nieuw Zeeland: slot

20. Over de BPP

Colofon

Tijdschrift van de Belangenvereniging Pensioengerechtigden Pensioenfonds Zorg en Welzijn (BPP).

Aangesloten bij de Koepel Gepensioneerden.

Website

www.pfzw-belangenvereniging.nl

Redactie

Hoofd- en eindredacteur

Roelof Jan Mulder, tel. 06-53842210, e-mail roelof.j.mulder@planet.nl

Redacteuren

Jaap van der Spek, Eric van Eck, Pierre Thijssen

Medewerkers

Audrey, Joop Blom

Afbeeldingen

Pixabay.com, Flickr.com, foto's Sturkenboom: Janita Sassen

Druk en verzending

Editoo

Verantwoording

Ledenblad *Ons Pensioen* verschijnt vier keer per jaar. De meningen en visies in dit blad zijn niet noodzakelijkerwijs die van het verenigingsbestuur. De redactie streeft ernaar de onderwerpen vanuit een breed en divers perspectief te behandelen. Het is aan de lezer om zelf tot een oordeel te komen.

Overname van (delen van) artikelen is toegestaan mits met bronvermelding. De redactie plaatst met regelmaat reacties, artikelen en meningen van lezers. Bijdragen kunnen worden gezonden naar roelof.j.mulder@planet.nl. De redactie behoudt zich het recht voor de reactie niet, dan wel ingekort te plaatsen zonder daarover vooraf met de inzenders te overleggen. De redactie werkt met een redactiestatuut.

Tijd wat is dat?

Auteur: Liesbeth Schaap

Met grote regelmaat stel ik vast dat de tijd behoorlijk snel gaat. In de periode dat ik nog werkzaam was, dacht ik dat het werken op die beleving van invloed was. Inmiddels moet ik bekennen dat het iets anders moet zijn. Immers, het werken is nu al jaren gestopt en de tijd blijft snel gaan. Herkent u dit?

Het snelle vliegen van de tijd betekent niet dat er niet heel veel zaken komen en gaan. Zo zie ik het seizoen al serieus richting voorjaar gaan nadat er toch ook sprake was van een echte, korte winterperiode. Liefhebbers van schaatsen op natuurijs zijn zelfs aan hun trekken gekomen en de grote optimisten hebben de hoop gehad op een Elfstedentocht. Dat is niet gelukt zoals we nu kunnen vaststellen. Wie weet volgend jaar, de tijd gaat immers snel.

We raken aan de Corona maatregelen gewend

Ondertussen zijn we allemaal al weer een hele tijd (1 jaar) wereldwijd bezig met het omgaan en bestrijden van het lastige Corona-virus in al zijn/haar verschijningsvormen. De aanwezigheid van het virus is van grote invloed op ons dagelijks leven en heeft zelfs het leven van velen veranderd. Los van de zeer ernstige gevolgen van het virus voor sommigen, vinden we het nu bijna normaal om geen handen te geven bij een ontmoeting en zeker niet meer te kussen want de anderhalve meter is toch wel een belangrijke afstand. Deze aanpassingen zijn trouwens nog niet eens het meest ingrijpend. Het niet kunnen gaan naar een winkel van keuze, met meer dan één persoon op visite bij vrienden, het op tijd thuiskomen als je ergens bent geweest en het maskers dragen in een publieke ruimte. Het is allemaal bekend geworden en we gedragen ons op

deze aangepaste manier al geruime tijd. Diezelfde tijd zal ons op enig moment leren of we weer in staat zijn om oude gewoontes opnieuw op te pakken. De tijd zal het ons leren.

Doel blijft een betere pensioenregeling

Daarnaast stel ik vast dat de pensioenontwikkelingen gewoon doorgaan. Ook daarvoor geldt dat de tijd verder gaat en dat er met regelmaat stappen gezet worden om tot een uiteindelijk doel te komen. Dat doel voor ons als BPP blijft het komen tot een betere pensioenregeling waarbij er een reële kans bestaat op verbetering van de uitkeringen die in de afgelopen jaren stagneerde. De tijd gaat door maar er gebeurt zowel voor als achter de schermen veel in het kader van de nieuwe pensioenregeling. U kunt hierover steeds de laatste nieuwsberichten lezen op onze website, in de nieuwsbrief en in deze uitgave. Graag laat ik u weten dat wij onafgebroken inzetten op de voor gepensioneerden goede uitkomst van de toekomstige pensioenregeling.

En zo gaat de tijd maar door. Geen van ons kan deze tegenhouden. Wel kunnen we de tijd goed besteden en dat proberen we als BPP iedere keer te doen. In ons aller belang. We gaan voort en de tijd zal ons leren hoe en waar we in de toekomst onze doelen behalen. Ik reken op uw steun en wens u een prachtige voorjaarsperiode toe!

Wij zetten ons onafgebroken in voor een goede uitkomst van de toekomstige pensioenregeling

Van de Bestuurstafel

Auteur: Cees Michielse

Het bestuur leeft met u mee

Op het moment dat dit eerste nummer van Ons Pensioen bij u in de bus valt is het eerste kwartaal van 2021 alweer achter de rug. Wat dan de situatie van de Corona crisis zal zijn valt nu, begin februari als ik dit schrijf, nog niet te voorspellen. Dat de crisis dan nog niet voorbij zal zijn is echter helaas een weinig risicovolle voorspelling. Onze gedachten zijn dan ook bij onze leden die hoe dan ook geconfronteerd worden met deze crisis. Maar daarnaast zeker ook bij allen in de zorgsector en overheidsdiensten die niet alleen zwaar belast zijn, maar ook extra gezondheidsrisico's lopen. Wat ook niet te voorspellen is: de uitkomst van de verkiezingen voor een nieuwe Tweede Kamer, die op het moment van schrijven in ieder geval lijken door te gaan. Kortom een verslag vanuit de bestuurstafel gekenmerkt door veel onzekerheden, maar tegelijkertijd ook vol activiteiten.

Inbreng internetconsultatie pensioen

Begin januari brachten wij een nieuwsbrief uit met ons commentaar op de Kabinetsplannen voor de stelselherziening. Die nieuwsbrief en de diverse artikelen op de pagina's "pensioendebat" en "veel gestelde vragen" zijn door velen gelezen en hebben ook veel reacties opgeleverd. Onze inbreng als BPP in de richting van de Koepel Gepensioneerden heeft daarmee zeker ook bijgedragen aan de besluitvorming over de reactie die inmiddels geleverd is richting minister Koolmees in het kader van de internetconsultatie. Ook van het standpunt van de Koepel Gepensioneerden vindt u uitgebreid informatie op de website en ook daarover is inmiddels een nieuwsbrief verschenen. Voor de korte termijn is het belangrijk dat er helderheid komt over de ruimte die pensioenfondsen krijgen om gedurende de overgangsjaren tot 2026

een aangepast beleid te voeren waarbij kortingen worden voorkomen en enige ruimte ontstaat voor positieve aanpassingen van de pensioenen. Onze eisen daarvoor zijn duidelijk en dwingend.

Aan het huidige toezichtkader moet hoe dan ook een eind komen

Op de iets langere termijn zien wij een extra gevaar in de Kabinetsformatie. Het mag niet zo zijn dat in de beslotenheid van de formatie de stelselwijziging van de pensioenen zodanig wordt dicht geregeld dat een gedegen debat daarover in de politieke arena niet meer kan plaats hebben. Wel zal duidelijk moeten worden dat direct na het aantreden van een nieuw Kabinet alles moet worden gedaan om tijdig tot beslissingen te komen. Aan het huidige toezichtkader moet immers NU een eind komen.

Primair overleg maar juridische acties worden voorbereid

Met de Koepel Gepensioneerden is de BPP van mening dat nog steeds gestreefd moet worden om via onderhandelingen tot een definitief akkoord en de uitwerking daarvan te komen. Wij hebben dan echter wel een aantal eisen gesteld waaraan moet worden voldaan. De gelijkwaardige betrokkenheid van de gepensioneerdenorganisaties bij alle trajecten op landelijk en decentraal niveau is primair. En dit bij alles waarbij mede de belangen van de gepensioneerden aan de orde zijn. Nu worden met name de sociale partners in de plannen betrokken, zelfs ten koste van de primaire positie van de pensioenfondsbesturen. Geen besluitvorming over ons maar zonder ons, dat moet volgens het BPP-bestuur voor iedereen duidelijk zijn. En ja, als aan onze gerechtvaardigde eisen niet of niet tijdig wordt tegemoetgekomen, dan zal ons wellicht niets anders resten dan de weg

naar de rechter. Dat is weliswaar een gang die wij graag willen voorkomen, maar waar wij ons noodgedwongen wel terdege op voorbereiden middels samenwerking met een gerenommeerd advocatenkantoor met hun pensioenjuristen. Uiteraard in het verband van de Koepel Gepensioneerden en samen met andere ouderenorganisaties.

Uitstel Algemene Ledenvergadering 2021

U ziet het volop activiteit van het BPP-bestuur, enigszins gehinderd door de coronacrisis, waardoor fysieke bijeenkomsten, ook in beperkte kring nog steeds niet mogelijk zijn. In dat kader hebben we ook een blik vooruit geworpen richting onze jaarlijkse algemene ledenvergadering. Vorig jaar hebben wij die steeds moeten uitstellen en uiteindelijk hebben we die via een schriftelijke procedure, met de leden die zich voor de geplande alv hadden aangemeld, kunnen afhandelen. De stukken daarvan treft u aan op de website voor het geval u dat nog eens wilt nalezen. <https://www.pfw-belangenvereniging.nl/bpp/alv-2020> Voor dit jaar willen wij serieus proberen in ieder geval tot een alv te komen waarbij zo mogelijk allen die zich aanmelden voor die bijeenkomst ook fysiek op het bekende adres in Doorn aanwezig kunnen zijn. Is het aantal deelnemers tegen die tijd toch nog door maatregelen beperkt dan zullen wij de bijeenkomst ook streamen zodat iedereen die dat wil, na aanmelding overigens, dat ook thuis op de computer kan volgen. Teneinde de kans op een reguliere alv zo groot mogelijk te maken heeft het bestuur besloten de ALV 2021 pas te houden op **DINSDAG 26 OKTOBER**. Zet die datum alvast in uw agenda. Vanzelfsprekend zullen wij u tussentijds via de diverse media informeren over actuele ontwikkelingen en zullen wij tijdig de gelegenheid bieden u aan te melden. Thans is het daarvoor nog te vroeg.

COVID-19, een verhaal uit de praktijk.

Auteur: Maurice Thijssen

anesthesiemedewerker in het St. Jans Gasthuis te Weert.

Contributie

2021

Binnen enkele weken nadat u dit eerste nummer van Ons Pensioen zult hebben ontvangen krijgt u digitaal, of wanneer uw e-mailadres bij ons niet bekend is per post, een verzoek om de jaarcontributie over te maken. Voor leden het al jarenlang geldende bedrag van € 11,- en voor partnerleden van € 5,50. Meer betalen, wat een aantal leden jaarlijks doet, mag natuurlijk ook.

Wel verzoeken wij die leden die én voor zichzelf én voor hun partner in een keer betalen dit duidelijk te vermelden. Liever hebben wij nog, ter wille van een foutloze verwerking, dat u beide bedragen afzonderlijk overmaakt.

En doet u dat aub direct na de ontvangst van de factuur, want dat voorkomt dat wij extra kosten moeten maken om u een herinnering te sturen.

NB Een aantal leden heeft de contributie voor 2020 nog niet voldaan. Bij deze een oproep om dit alsnog te doen op bankrekeningnummer NL83INGB000 455 2579 t.n.v. Belangenvereniging Pensioengerechtigden PFZW. De contributie bedraagt € 11,- per jaar voor een lidmaatschap en € 5,50 per jaar voor een partnerlidmaatschap.

Gewoon mee in de flow leek voor mij het beste en ik deed wat ik kon, waar dit dan ook was. Een ongekend groepsgevoel en saamhorigheid maakten zich van ons ziekenhuis meester. Het doel was voor een ieder duidelijk, de beste zorg leveren voor deze doodzieke patiënten in surrealistische omstandigheden. Het werk zelf was soms compleet anders dan de normale dagelijkse praktijk, de omstandigheden en aangepaste werktijden maakte het er allemaal ook niet plezieriger op. Ingepakt in jas of over-all, muts, beschermende bril en met een (vaak erg strak zittend) FFP2-masker diensten draaien van 12 uur, ging niemand in de koude kleren zitten. Wat echter minstens zo zwaar telde waren de mentale omstandigheden, voor zowel personeel als patiënt. Doodziek zijn en geen bezoek van dierbaren mogen ontvangen, met een beetje geluk nog een keertje videobellen. Voor patiënt en familie niet te doen, maar voor ons als zorgpersoneel ook absoluut onwenselijk en soms hartverscheurend. Daarnaast was het ook niet eenvoudig om na deze drukke diensten af te schakelen van Corona, het was letterlijk en figuurlijk overal. Een avondje gezelligheid met vrienden of naasten, ging helaas niet door Corona. Een ontspannend avondje tv kijken, ook lastig want ook op tv was het Corona dat de klok sloeg.

Mentale oppepper

Toch ben ik er trots op dat ik eraan heb bijgedragen dat wij als klein ziekenhuis bergen werk hebben verzet en met ons vele collega's in het land. Gelukkig hebben wij ook patiënten zien opknappen of in elk geval gehoord dat zij dit elders gedaan hebben.

Slot op pagina 8

Alles anders

Het is begin 2020 als langzaam aan steeds meer Corona-regels hun intrede beginnen te doen op onze werkplek, het operatiekamercomplex. Geen handen meer geven, nog meer desinfecteren dan normaal, afstand houden. Inmiddels volledig ingeburgerd, maar toen erg onwennig. De gedachte "als het hierbij blijft, dan valt het nog mee" leefde nog in het begin, maar werd al snel achterhaald toen de situatie niet meer te houden bleek. Er moest opgeschaald worden voor de SEH (Spoed Eisende Hulp), kliniek en IC, de toestroom van Coronapatiënten bleek te groot te worden. Deze opschaling betekende voor de operatiekamers juist afschalen. In allerijl werden er plannen bedacht en werd personeel en apparatuur vrij gespeeld. Wij krijgen te maken met een tweede locatie IC-model, de recovery werd opeens "schone" IC. Onze oh-zo vertrouwde werkplek werd compleet omgevormd tot iets wat er nooit was, dóór iets wat er nooit was. En niet alleen onze werkplek, ieders werkplek en daarmee ook het hele ziekenhuis. Al snel werden de eerste roosters omgegooid en werd duidelijk dat wij als anesthesie- en chirurgiepersoneel de handen elders uit de mouwen moesten gaan steken. Voor de een wellicht spannend, voor de ander uitdagend maar voor iedereen was duidelijk dat wij dit alleen samen voor elkaar konden boksen, en dat gingen we doen ook!

Ongekende saamhorigheid

Voor mij persoonlijk betekende dit in die periode inzet op de IC, zowel de Corona als de "schone". Als anesthesiemedewerker kom je wel geregeld op de IC, dus was het niet compleet nieuw maar de hele situatie was dit wel. Dus toch ietwat onwennig ging ik aan de slag als buddy IC.

Wat we niet kunnen, maar wel doen

Interview met Jaap van der Spek

Auteur: Roelof J. Mulder

Een merkwaardige titel. Het lijkt een beetje op 'vechten tegen de bierkaai' of 'roepen in de woestijn'. Het heeft te maken met reacties, die we van een aantal leden krijgen: "We hebben waardering voor alles wat jullie doen in het pensioendebat, maar eigenlijk bereiken jullie niets of te weinig". Een paar mensen stellen de vraag: "Wordt het geen tijd voor harde acties?" Om die vraag te beantwoorden moeten we eerst kijken naar de huidige situatie. En daarover hadden we een gesprek met Jaap van der Spek, covoorzitter van de Koepel Gepensioneerden en vicevoorzitter van de BPP.

Waar is de BPP vertegenwoordigd en hoe vindt het overleg plaats was onze eerste vraag.

Jaap: "Dicht bij huis discussieert de BPP rechtstreeks met het bestuur van het pensioenfonds PFZW, meestal via de vertegenwoordiging in het verantwoordingsorgaan, de Pensioenraad. In de landelijke discussie wordt de BPP vertegenwoordigd door de Koepel Gepensioneerden, waarvan ik medevoorzitter ben. Onze secretaris, Cees Michielse, zit in de adviescommissie 'pensioenen' van de Koepel. De Koepel Gepensioneerden vertegenwoordigt zo'n honderd lidorganisaties en bestaat in totaal uit bijna 300.000 leden. Mede daardoor is de Koepel Gepensioneerden naast de ANBO, NOOM en KBO-PCOB een invloedrijke seniorenorganisatie. Op het pensioendossier wordt zoveel mogelijk samengewerkt om daarmee, naast de kracht van onze argumentatie, ook de macht van het getal een rol te kunnen laten spelen."

Heeft het allemaal wel zin?

Nu er voorstellen tot wetgeving in voorbereiding zijn om in 2026 een nieuw pensioensysteem in te voeren, is de vraag aan de orde, of al die

inspanningen eigenlijk wel zijn hebben?

Jaap: "Een terechte vraag. Terecht, omdat de uitkomsten van het pensioenakkoord niet tot vreugde stemmen en er in de laatste fase van het overleg niets is gedaan met onze waarschuwingen. Er is ook niet tegemoet gekomen aan voor de gepensioneerden (en ook voor de deelnemers in de fondsen) belangrijke punten. Zo zijn er voor de overbruggingsperiode en voor het invaren van de opgebouwde rechten geen goede regelingen getroffen. Bovendien blijven de risico's levensgroot, dat er de komende jaren forse kortingen te verwachten zijn."

Pensioenen kunnen worden 'meegenomen'

Ja, er zitten in het pensioenakkoord goede elementen. Er zijn betere kansen op indexering maar er kunnen ook zo nu en dan kortingen aan de orde zijn, maar die zullen dan beter begrepen worden, omdat indexeringen en kortingen meer meebewegen met de economie. In het nieuwe contract wordt voor de opbouw niet meer alleen uitgegaan van de risicovrije rente, maar van het zogenoemde projectierendement (voorzichtige schatting van verwacht rendement), waarmee ook de benodigde premie berekend wordt. Dat is toch een succes van de inspanningen van de seniorenorganisaties. Er zijn in het nieuwe systeem geen buffers meer nodig, waardoor ook eerder ruimte komt om te indexeren. Het systeem blijft uitgaan van collectiviteit en solidariteit. Omdat het om meer persoonlijke vermogens gaat, is er met minder vervelende gevolgen te dealen bij het veranderen van werkgever omdat de pensioenen kunnen worden 'meegenomen'. Als het allemaal goed loopt zijn we dan ook voor een deel van de generatiespanningen jong/oud af."

Jaap van der Spek

Er is hooguit geluisterd

Probleem in de hele discussie is dat de organisaties van gepensioneerden wel in klankbordgroepen en in ander overleg hebben gezeten, maar dat er hooguit is geluisterd. Althans die indruk bestaat.

Jaap: "Op cruciale momenten hebben we mee kunnen praten (daar konden ook de vakbonden niet omheen), maar de beslissingen werden genomen in het overleg tussen sociale partners en de overheid. Voor de organisaties van gepensioneerden dus geen volwaardige plaats. Natuurlijk is het arbeidsvoorwaarden overleg en daaraan gekoppeld het overleg over de pensioenpremie en pensioenopbouw vooral een zaak van sociale partners. Maar dat is anders als het gaat om de verdeling van opgebouwde vermogens. Zowel in het centrale overleg als in de besluitvorming bij pensioenfondsen horen de gepensioneerden daarin een gelijkwaardige rol te spelen. De minister vertelt de Tweede Kamer wel dat er met jongeren en ouderen gesproken wordt, maar geeft ze geen volwaardige positie. De werkgevers willen de vakbonden niet voor het hoofd stoten en de vakbonden zijn van oordeel, dat zij zelf de belangen van gepensioneerden wel kunnen behartigen. In de praktijk blijkt daar niets van terecht te komen (horen we zelfs van de senioren van FNV en CNV). De standpuntendiscussie vindt niet plaats in de besluitvormingsfase, waar

het thuis hoort, maar daarvoor al intern en dat is bepaald niet de bedoeling. "

Een voorbeeld

"Ondanks onze waarschuwingen zijn de sociale partners akkoord gegaan met toch een soort risicovrije rente (RTS) in het nieuwe pensioencontract, waar het gaat om de berekening van het beschermingsrendement. En wat ook erg is, ze zijn ook akkoord gegaan met de handhaving van deze (dus als fout erkende) RTS voor de overbruggingsperiode tot 1 januari 2026. Het is nog erger geworden doordat minister Koolmees geen afstand neemt van de aanpassing van de lange termijn verwachting van de rente (UFR, Ultimate Forward Rate), die nog eens extra neerwaartse druk oplevert. Minister en vakbonden proberen wel waar mogelijk oplossingen te vinden voor de overbruggingsperiode maar ze blijven volharden in het toepassen van de huidige (slechte) regels als uitgangspunt. Daardoor dreigt alles bij elkaar opgeteld en afgetrokken de dekkinggraad van bijvoorbeeld het pensioenfonds PFZW (Zorg en Welzijn) nog zo'n 10 tot mogelijk 15% te dalen en daarmee halen de belangrijkste/grootste fondsen bij lange na niet het beoogde effect dat kortingen worden voorkomen. Met desastreus gevolgen voor de komende jaren en voor het moment dat van het oude naar het nieuwe stelsel wordt overgegaan. Terwijl het niet nodig is.

Pleisters plakken, waar een reddende ingreep mogelijk is

Het enige dat nu nog volgens minister en vakbonden kan worden gedaan, is het plakken van pleisters op de wonde. Terwijl er wel degelijke een oplossing (een reddende ingreep) is, als je maar bereid bent dat te erkennen en als je de moed hebt om van oude ideeën af te stappen."

Oplossing even simpel als bruikbaar

In het nieuwe stelsel kan gebruik worden gemaakt van het projectie/prognose rendement, waarmee ook de premie berekend wordt. Waarom niet in

de wetsvoorstellen toestaan, dat dit rendement ook gebruikt mag worden in de overbruggingsperiode? Waarom willens en wetens voor deze periode vasthouden aan de oude regels, waarvan je erkent hebt, dat die het systeem hebben doen vastlopen? Jaap: "Dat zou betekenen het buiten werking stellen van de huidige RTS en de UFR en het vooruitlopen op het toekomstig stelsel. Inderdaad een simpele oplossing voor heel veel problemen. Het voorkomt de nu dreigende levensgrote kortingen, het maakt indexering beter mogelijk, het geeft een goede basis voor een evenwichtige overgang en het bezorgt de gepensioneerden, maar ook de actieve deelnemers een betere start in het nieuwe stelsel. Maar....., kennelijk is dat te eenvoudig en moet het weer (onnodig) complex worden gemaakt".

Waarschuwing

"Wat politici, maar ook de sociale partners en pensioenfondsen, voor ogen moeten houden is niet alleen de vraag hoe je vertrouwen in het pensioenstelsel kunt herwinnen, maar ook hoe je kunt voorkomen dat er (waarschijnlijk succesvolle) gerechtelijke procedures worden gestart en hoe je kunt voorkomen dat er later (als veel gepensioneerden er door overlijden geen baat meer bij hebben) parlementaire enquêtes nodig zijn om vast te stellen wie wanneer welke fouten heeft gemaakt".

PFZW

Jaap: "Ons pensioenfonds stond vroeger bekend om zijn moed vooruit te willen denken en om het innovatieve denken. Mooi voorbeeld daarvan is het 'reële contract'. Daarmee zou een toekomstig stelsel goed geplaveid zijn geweest. Helaas was PFZW te vroeg en zijn de ideeën in de prullenbak verdwenen. Dat wordt nu zelfs ook door de tegenstanders van toen gezien als een fout. Maar op dit moment weten we niet zeker of het huidige bestuur er als verantwoordelijke voor het pensioen van zijn deelnemers en gepensioneerden wel fel genoeg in durft te gaan".

Wat we niet kunnen, maar wel doen

Tenslotte wil Jaap noch kwijt dat het klopt, dat de gezamenlijke seniorenorganisaties tot nu toe vooral roependen in de woestijn zijn geweest: "We zouden veel meer, dan tot nu toe is gelukt, willen bereiken. Alleen, we kunnen niet alles. We kunnen helaas (nog) niet de opgetrokken muur doorbreken. Daarvoor is onze positie, ook al gaat het om het verdelen van een groot pensioenvermogen, nog steeds niet erkend en derhalve sterk genoeg. We kunnen alleen maar waarschuwen en doorgaan. Waarbij we hopen op de steun van oudere deelnemers en gepensioneerden bij PFZW, die lid zijn, die lid willen blijven of die lid willen worden van de BPP."

COVID-19, de praktijk

Vervolg van pagina 6

Dit was voor velen een mentale oppepper en gaf nieuwe energie om door te gaan en dit ook te blijven doen. Ook toen er in het najaar andermaal hetzelfde scenario om de hoek kwam kijken, stonden velen weer paraat om de schouders eronder te zetten. Hopelijk blijven ons verdere pieken bespaard, maar mocht het nodig zijn dan zullen we er weer staan.

Maurice Thijssen

Omzien naar elkaar

In gesprek met Marcel Sturkenboom, directeur KBO/ PCOB

Auteur: Roelof Jan Mulder

Hoe komen ouderen deze Coronapandemie door? Hoe eenzaam zijn ze? Hoe angstig soms? En wie is er voor ze? Behalve natuurlijk familie, mantelzorgers en bijvoorbeeld personeel van het verpleeghuis of het verzorgingshuis.

Maar er zijn ook andere mogelijkheden. Bijvoorbeeld grote seniorenorganisaties die er alles aan doen om de belangen van hun leden zo goed mogelijk te behartigen. Een daarvan is KBO-PCOB. Een grote vereniging, de grootste van Nederland met in totaal bijna een kwart miljoen leden en 800 afdelingen verdeeld over heel Nederland. Wat kan zo'n vereniging betekenen voor onze ouderen in deze coronatijd en hoe krijgt men het voor elkaar om er gewoon te zijn voor de leden? Om daar achter te komen maakten we een afspraak met Marcel Sturkenboom, directeur van KBO-PCOB.

We moeten er zijn voor onze leden

"Omzien naar elkaar", zegt hij als we hem vragen om in een paar woorden het belang van de vereniging aan te geven. "Dat betekent dat we proberen om op alle mogelijke manieren de belangen van onze senioren zo goed mogelijk te behartigen. Vooral in deze tijd is dat belangrijk. Kijk, normaal gesproken organiseren we vanuit de afdelingen allerlei activiteiten voor de leden. Dat kunnen gezelligheidsbijeenkomsten zijn maar ook informatieve bijeenkomsten. Bijvoorbeeld een avond waarop een vertegenwoordiger van de plaatselijke politie iets komt vertellen over veiligheid en waar je in dat verband in en om je huis of appartement op moet letten. Op een volgende bijeenkomst wordt weer een ander aspect van veiligheid belicht. Dan denk ik aan digitale veiligheid. Hoe herken je

phishing mails en ga vooral niet in op telefonische vragen om je betaalgegevens even aan de bank te melden vanwege een zogenaamde controle van je gegevens. Dat zal een bank nooit telefonisch aan je vragen. Het komt natuurlijk maar al te vaak voor dat senioren, en senioren niet alleen, de dupe worden van dit soort akelige criminaliteit. Op andere bijeenkomsten bespreken we de actualiteit van alle dag of we organiseren een cursus digitaliteit. Hoe ga je om met internet, email, Facebook, Instagram etc. Niet alle senioren zijn daar bedreven in. En wij helpen ze daar bij. Vooral nu, als we niet fysiek bij elkaar kunnen komen, is dat belangrijk. Omzien naar elkaar betekent in deze tijd vooral ook dat we er moeten zijn voor onze leden. We hebben een telefonisch loket waar ouderen altijd naar toe kunnen bellen en om hulp kunnen vragen."

Schrijnende gevallen

"We krijgen soms hele schrijnende gevallen te horen. Ouderen die ziek zijn van eenzaamheid en gewoon behoefte hebben aan een goed gesprek. Maar ook ouderen die zich opgejaagd voelen door angst. Die niet weten of en wanneer ze in aanmerking komen voor vaccinatie en hoe groot het besmettingsgevaar is. Dat heeft te maken met de onduidelijke informatie over het vaccinatiebeleid en überhaupt over de coronacrisis. Achter onze telefoonlijn zitten senioren die op een heel empathische manier een luisterend oor kunnen bieden. Als het moet worden weer andere deskundige vrijwilligers of professionals ingeschakeld om verder te helpen. Wat dat betreft ben ik er trots op directeur van een vereniging te zijn waar zoveel vrijwilligers zich volstrekt belangeloos

in zetten voor het welzijn en het welbevinden van onze leden."

Te grote druk op de mantelzorg

Marcel is een druk man. Het gesprek vindt bijvoorbeeld plaats terwijl hij in de auto zit op weg naar Den Haag. Hij heeft weliswaar sinds kort de pensioengerechtigde leeftijd bereikt maar gaat vol energie gewoon met werk door. Belangenbehartiging vindt namelijk ook plaats in de politiek en op overheidsniveau. En dat vindt hij belangrijk. Maar ook in de plaatselijke politiek om ervoor te waken dat WMO gelden bijvoorbeeld niet besteed worden aan heel andere doelen binnen de gemeenten. En ook over de kwaliteit van verpleeg- en verzorgingshuizen. Wat dat betreft is er ook op landelijk niveau nogal wat te doen. "Het is niet mis hoe de bezuinigingen hebben toegeslagen in de ouderenzorg. Je kunt rustig spreken van een kaalslag. De sluiting van bejaardentehuizen heeft een enorme impact gehad en heeft met name druk verlegd naar de mantelzorg. De zorg voor ouderen en kwetsbaren in onze samenleving komt steeds meer op het bordje te liggen van onze mantelzorgers en daar staat niets tegenover. Zo'n tien procent van de mantelzorgers in Nederland is overbelast. Voor ruim veertig procent van de mantelzorgers geldt dat zij het zeer moeilijk vinden om die mantelzorg los te laten. Dat moeten we echt niet willen. En dat alles vanwege de zogenaamde participatiemaatschappij, zowel een politieke ideologie als een bezuinigingsoperatie. Met de nadruk op het laatste. Het gaat om meer dan de marktwerking, dat weten we sinds de coronacrisis steeds beter. En ik ben blij dat we die geluiden nu ook van verschillende kanten in de politiek horen. We moeten veel meer op kwaliteit gaan sturen en minder op de financieel economische kant. Zorgverzekeraars en -organisaties moeten zich veel meer afvragen wat goed is voor hun patiënten/cliënten dan voor de aandeelhouders. Die hebben de laatste decennia in toenemende mate het beeld bepaald.

En dat is niet goed."

Betrokken bij "Code zwart"

Het behartigen van de belangen van zijn leden vereist dat KBO-PCOB medewerkers goed contact hebben met wat in Den Haag gebeurt. Hetzij in de Tweede kamer, of bij de verschillende ministeries. Een kwestie waar KBO-PCOB voor geraadpleegd is, is de zogenaamde code zwart. Een soort van richtlijn hoe te handelen bij overbelasting van de IC's bij Corona patiënten. Gaat jong voor oud? Of worden andere criteria gehanteerd. Marcel: "We hebben daar samen met allerlei organisaties, op initiatief van medische beroepsgroepen uitvoerig over gedebatteerd. En het is natuurlijk niet zo dat in die uiterste gevallen dat er gekozen moet worden, waarvan we allemaal hopen dat dit nooit nodig zal hoeven te zijn, een jongere patiënt automatisch voorrang krijgt boven een oudere. Daar worden allerlei criteria voor gehanteerd. We hebben afgelopen zomer van onze leden meegekregen dat ook leeftijd als weloverwogen argument bespreekbaar

is. Wij hebben alle vertrouwen dat medici dat ook naar eer en geweten doen."

Omzien naar elkaar. Daarin vinden beide vanuit dezelfde levensbeschouwing samenwerkende verenigingen KBO en PCOB elkaar "We zijn er voor elkaar, dat is ons motto". En om dat te illustreren tot slot het volgende. Vrijwilligers uit de afdelingen onderhouden op dit moment de contacten met de leden vooral digitaal. Er worden zoom bijeenkomsten gehouden, geappt en getwitterd. Maar een groot aantal ouderen is nog onvoldoende of helemaal niet digitaal geëquipeerd. Die worden gebeld of iemand gaat bij ze langs om te kijken of het allemaal wel goed gaat. Dat is omzien naar elkaar. Net zoals dat geldt voor het persoonlijk bezorgen van het maandelijks KBO-PCOB magazine bij de leden thuis. Een voor deze tijd ongekennde service!

Vergrijzing: gevolgen en mogelijke oplossingen

Auteur: Eric van Eck

Groeiend aantal ouderen

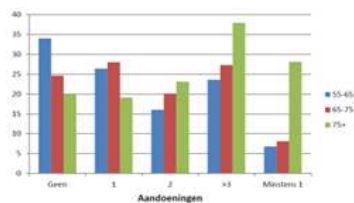
Het aandeel ouderen in de samenleving neemt toe. Het aandeel 65-plussers groeit van 18 procent van de bevolking in 2017 naar 26 procent vanaf 2040 (CBS 2018). Ook bereiken mensen steeds vaker een hoge leeftijd. Dit noemen we 'dubbele vergrijzing'. Hierdoor hebben steeds meer mensen een chronische aandoening zoals artrose, nek- en rugklachten, diabetes en dementie. Bovendien hebben mensen steeds vaker meerdere aandoeningen tegelijk. Dementie veroorzaakt in 2040 de meeste sterfte en de hoogste ziektelast. Niet alleen medische, maar ook sociale problemen nemen toe. Het aantal eenzame ouderen stijgt. Ouderen wonen weliswaar vaker zelfstandig en ook vaker alleen, maar het tekort aan plaatsen in de verpleeg- en verzorgingshuizen stijgt. Door deze ontwikkelingen ontstaat er meer druk op zowel de formele als de informele zorg.

Goede kwaliteit van leven

Het is niet alleen maar kommer en kwel. 65 procent van de 75-plussers vindt zelf dat ze een goede kwaliteit van leven hebben. 71 procent van de 75-plussers ervaart regie over zijn of haar leven. En 81 procent geeft aan in een geschikte woning te wonen. Deze gegevens komen uit de Monitor Langer Thuis van het RIVM waarin met verschillende indicatoren wordt bijgehouden hoe ouderen met een goede kwaliteit van leven oud kunnen worden in hun vertrouwde omgeving.

Mantelzorg

Wanneer ouderen zorg nodig hebben dan is mantelzorg daarvan een belangrijk onderdeel en dat zal waarschijnlijk de komende decennia zo blijven. De overheid heeft zwaar ingezet op mantelzorg, maar het is glashelder dat het aantal mantelzorgers sinds de invoering van de participatiewet

nauwelijks is toegenomen. Het aantal mantelzorgers per zelfstandig wonende 75-plusser zal zelfs volgens de ramingen afnemen van bijna 5 in 2018 naar 3 in 2040. (PBL 8-11-2019) Dat betekent vooral een daling van mantelzorgers in de leeftijd onder de 75 jaar. Het aantal mantelzorgers van 75 jaar en ouder zal verhoudingsgewijs toenemen. In de krimpgebieden van Nederland speelt deze daling en verschuiving meer dan elders.

Druk op de zorg

De branchevereniging van organisaties die actief zijn op het gebied van zorg en ondersteuning aan ouderen, (chronisch) zieken en jeugd, **ActiZ**, ziet al lange wachtlijsten voor plekken in een verpleeghuis. Extra huizen bouwen is niet zaligmakend, stelt de vvt-koepel. 'Zorgorganisaties willen juist meer investeren om verpleeghuiszorg te voorkomen', zegt een woordvoerder (Skipr, 23-12-2020). De 31 regionale zorgkantoren hebben hun cijfers naast elkaar gelegd. Landelijk groeit het aantal Wlz-klanten (Wet langdurige zorg) van nu tot 2040 met 89 procent, stellen zij vast. Zonder aanpassingen in de ouderenzorg is er in 2025 voor ruim 20 duizend ouderen geen zorg, terwijl ze daar wel recht op hebben volgens de huidige maatstaven. In 2040 is dat opgelopen tot ruim 120 duizend mensen voor wie geen zorg is. TNO komt met vergelijkbare cijfers. ActiZ deed een eigen onderzoek naar de huidige en toekomstige verpleeghuiscapaciteit. Daaruit bleek dat er de komende vijf jaar ongeveer 14 duizend verpleeghuisplekken bij komen. Dat is dus onvoldoende om de groeiende vraag naar verpleeghuiszorg

op te vangen. En een stuk minder dan de 25 duizend die de zorgkantoren in 2025 gerealiseerd willen zien. De vvt-koepel stelt dat het bouwen van 25.000 verpleeghuisplaatsen een titanenklus is, die alleen volbracht kan worden als alle betrokkenen (ministeries BZK, VWS, zorgkantoren, woningbouwcorporaties, gemeenten en zorgorganisaties) zich tot het uiterste en goed gecoördineerd zullen inspanssen en obstakels in regelgeving en onzekerheden in financiering worden weggenomen. Mij bekruipt enige twijfel of dat gaat lukken bij dit voorbehoud. De 25 duizend zijn bovendien nodig om alleen de groei van de aantallen ouderen op te vangen. Met de groei van het aantal hulpvragen door dubbele vergrijzing is onvoldoende rekening gehouden. Actiz verwacht dat dit aantal niet genoeg is om bijvoorbeeld de wachtlijsten op te vangen.

Bouwen alleen is niet de oplossing

Meer nog dan gebrek aan plaatsen is het probleem van de ouderenzorg gelegen in gebrek aan personeel. Extra geld voor personeel zal het probleem maar gedeeltelijk oplossen, hoewel het zeker zal helpen het werk in de ouderenzorg aantrekkelijker te maken. In de 'Arbeidsmarktagenda' van het Ministerie van VWS wordt ervan uitgegaan dat er in 2022 een tekort aan zorgprofessionals dreigt van 100.000 tot 125.000 personen, als er niets extra's wordt gedaan. Naar verwachting zal het tekort na 2022 verder oplopen. Om dit tekort tegen te gaan wil de Arbeidsmarktagenda nieuwe mensen aantrekken voor de zorg; zowel jonge mensen die nog aan een opleiding moeten beginnen als herintreders en zij-instroomers uit andere sectoren. Recente ontwikkelingen laten zien dat de instroom van studenten in het zorgonderwijs iets is gestegen. Maar niet genoeg om de problemen op te lossen.

De beroepsbevolking krimpt in de komende jaren. Publieke sectoren zijn minder populair dan marktsectoren en binnen de gezondheidszorg concurreert de 'cure' met de 'care', die minder sexy wordt geacht. Het ziet er dus niet goed uit voor de ouderenzorg.

Vergroten van de beroepsbevolking en andere oplossingen

Ook het buitenland kampt met vergelijkbare problemen. In Duitsland zoekt men een deel van de oplossing in het verruimen van de mogelijkheden voor buitenlanders om in de zorg aan het werk te gaan. De nodige wetgeving is al aangenomen. Ook in Nederland zou men er voor kunnen kiezen om mensen van buiten de EU onder voorwaarden toe te laten tot de arbeidsmarkt. Mensen, die naar Europa komen om er tenminste enige welstand te verwerven zouden dan niet in de procedure voor asielzoekers terecht hoeven komen en ook asielzoekers zonder verblijfsvergunning zouden alvast een bijdrage kunnen leveren in hun nieuwe vaderland. In tegenstelling tot andere EU-landen durft in Nederland geen enkele politicus over het vergemakkelijken van migratie te praten. De Groene Amsterdammer (26-2-2020) vraagt zich terecht af wie er over enkele jaren aan ons ziekenhuisbed zal staan als de politici zo weinig visie tonen.

Maatschappelijke dienstplicht

In Nederland kennen we nog steeds de dienstplicht, zowel voor mannen als voor vrouwen. Door die wet weer in gebruik te nemen zou een groot arbeidspotentieel worden aangeboord en bovendien het fenomeen 'tussenjaar' een vruchtbare invulling kunnen krijgen.

Zorgtechnologie en innovaties

Een minder van arbeidskracht afhankelijke oplossing ligt in het gebruik van technologie en innovatie. Technologie zou zowel het leven van zorgvragers als het werk van professionals makkelijker kunnen maken (Ministerie van VWS 2017). We kunnen dan denken aan systemen in

huis die ouderen ondersteunen in veilig zelfstandig wonen als inductiekookplaten, sensoren die het licht bedienen op de overloop en de WC en thuishesten, waarvan de resultaten digitaal worden verzonden aan een arts of verpleegkundige. Ook rechtstreekse ondersteuning door apparatuur (robots!) van de zorgverlening behoort tot de mogelijkheden. In Japan, waar de vergrijzing al wat verder is gevorderd heeft men goede ervaringen met robots in de zorg. Maar hoewel immigratie op alle mogelijke manieren wordt tegengehouden wordt zelfs daar zorgpersoneel van buiten ingevlogen.

Belemmerende factoren

'Maar tussen droom en daad staan wetten in de weg en praktische bezwaren', ook hier. Voor vergaande inzet van genoemde technologie is snel internet nodig. Dat is niet overal beschikbaar en de overheid heeft het aan de markt overgelaten om hierin te voorzien. Dat betekent dat de gebieden waar het probleem het grootst is (landelijke krimpregio's) het slechts zijn toegerust voor deze oplossing. Duidelijk een taak voor de overheid om de nodige infrastructuur te realiseren. Die overheid komt ook aan de beurt bij het financieren van investering in de woning. Uiteindelijk worden de opbrengsten goeddeels gerealiseerd in besparing op de ouderenzorg (kosten overheid), dus het ligt voor de hand dat de overheid ook de investeringen voor zijn rekening neemt en niet bijvoorbeeld de ziektekostenverzekeraar, de woningbouwcorporatie of de oudere zelf.

Ten derde moet ook de oudere kunnen omgaan met de nieuwe technologie. Die is niet altijd even gebruiksvriendelijk, zelfs niet voor iemand als ik die vroeger 'verstand van computers' had. Ouderen die de technologie niet kunnen bijbenen zijn dan het kind van de rekening in een systeem waar het tekort aan professionele zorgverleners deels wordt opgevangen door de introductie van technologische innovaties en

zorgtechnologieën. We zullen maar hopen dat de ouderen van straks minder belemmeringen ervaren bij het gebruik van nieuwe zorgtechnologieën, simpelweg omdat ze op jonge leeftijd al in aanraking zijn gekomen met internet en zich mogelijk makkelijker kunnen aanpassen aan de steeds maar weer veranderende technologische zorginnovaties.

Samenvattend

In de komende twintig jaar verschuift het evenwicht tussen werkenden en zorgafhankelijken sterk. Er moet veel meer zorg verleend gaan worden. De ouderen vangen dat deels samen op, maar de mogelijkheden van steeds ouder wordende mensen zijn beperkt. De huidige zorgverlening lijkt niet in staat de nodige extra zorg te bieden. Versnippering, regelgeving en marktwerking zitten een doelmatige en doeltreffende ouderenzorg in de weg. Technologie kan wel helpen, maar lijkt ook niet de ultieme oplossing. De overheid is aan zet. Wet en regelgeving, centrale sturing vanuit een deskundige en compassievolle overheid, financiering onder gunstige voorwaarden, dienstplicht, inzet arbeidsmigranten. Je moet maar durven.

oude man wacht

Tilapiafilets met geitenkaas, dille en olijven (lunchgerecht)

Tilapia is een tropische zoetwatervis uit Afrika en wordt ook wel Afrikaanse baars genoemd. Ze kunnen wel 45 cm lang worden. Stevig vlees dat in combinatie met de geitenkaasvulling heerlijk smaakt. Het vergt wel wat tijd maar die hebben we er tegenwoordig wel voor. Erbij: gemarineerde tomaatjes en krieltjes.

Ingrediënten :

150 gram geitenkaas
2 el olijfolie
2 tl fijngesneden verse dille
6 tot 9 zwarte olijven zonder pit
bosje bieslook
2 tilapia filets
vers gemalen peper
nog wat extra olijven als garnering
platte ovenschaal + roomboter voor invetten

Bereiding:

Oven eerste voorverwarmen op 180 graden C. De geitenkaas samen met de fijn gesneden dille en de olijfolie in een kom met een vork zo fijn mogelijk prakken en naar smaak er gemalen peper door doen. Snijdt de olijven in kleine stukjes en roer deze door het gemalen geitenkaas mengsel. Geen zout toevoegen, de olijven en de geitenkaas zijn van zichzelf al zout genoeg. Snijdt de visfilet doormidden: de ene helft dun, de andere is dikker. Snijdt de dikste helft horizontaal doormidden met een scherp mes (is secuur werkje) zodat er nu 3 filets ontstaan per persoon.

Rol de filets op en bindt ze samen met de bieslook die je met een platte knoop een elkaar kan binden. Staat natuurlijk extra mooi. Maar je kan ze ook met een cocktailprikker vast zetten. Vul nu de visrolletjes met het geitenkaasmengsel. Ovenvaste schaal invetten met roomboter en de visrolletjes erin leggen. Bak ze ongeveer 20 tot 25 minuten in de voorverwarmde oven. Garneer de rolletjes eventueel nog met schijfjes olijven. Verrassend lekker en echt iets voor een mooie zonnige dag buiten in de tuin of op het terras als lunchgerecht.

Variatie: om de visrolletjes een plakje Schwarzwalderschinken doen.
BUON APPETITO
CIAO AUDREY, VROLIJKE EN
GEZONDE PAASDAGEN
Audrey.mp@hotmail.com

De verkiezingen gingen vooral niet over de pensioenen

Auteur: Jaap van der Spek

Fabel dat "niet korten" ten koste zou gaan van de jongeren

Op een paar uitzonderingen na, is in vrijwel geen enkel verkiezingsprogramma door de politieke partijen kenbaar gemaakt waar ze staan in de discussie over het nieuwe pensioenstelsel. Hier en daar een paar vage woorden, en dat is het dan. Terwijl het gaat om ruim 3 miljoen gepensioneerden en om 6 miljoen mensen die pensioen opbouwen en straks ook erg graag een goed pensioen willen hebben. Het enige dat doorspeelt is, dat alles wat er gebeurt, niet ten koste mag gaan van de jongeren. Helaas is dit uitgangspunt buitengewoon slecht, want daardoor kunnen de jongeren juist geen fatsoenlijk pensioen opbouwen. Ze hebben te maken met een hoge premie, een te lage opbouw en moeten wel doorwerken tot hun 67ste jaar. Het is een fabel dat 'niet korten' ten koste zou gaan van jongeren. Niet indexeren betekent juist ook voor jongeren minder opbouwen. Wat er gebeurt is, dat het geld wordt opgepot in de pensioenfondsen, terwijl die ervoor zijn om nu en in de toekomst het geld te besteden aan de pensioenuitkeringen. Het is als een voetbalvereniging waarin elk jaar wordt geconstateerd dat het financiële vermogen toeneemt, terwijl het geld niet wordt uitgegeven aan goede trainers, coaches en het sporten van de leden.

Meeste Kamerleden weten niets van pensioenen

Ja, het pensioenstelsel is complex en voor veel jongeren een 'ver van mijn bed show'. Maar om in de verkiezingstijd helemaal geen of alleen in vage termen aandacht aan dit voor zeer veel mensen belangrijke onderwerp te besteden, doet onrecht

Verkiezingsbord in Arnhem Omroep Gelderland

aan de grote financiële consequenties ervan voor vrijwel heel Nederland. En dat in een jaar, waarin de wetgeving tot stand moet komen. Onbegrijpelijk. Maar wellicht komt dat ook, omdat de kennis van de pensioenmaterie bij de meeste Kamerleden niet aanwezig is. De seniorenorganisaties waarschuwen al geruime tijd voor komende ongelukken, maar zijn, ook al bestaat hun achterban uit ruim 700.000 mensen, tot nu toe roepende in de woestijn. De vakbonden, maar ook de werkgevers, hebben zich voor wat betreft de overgangperiode laten verleiden tot een paar heikele uitgangspunten in het pensioenakkoord (bijvoorbeeld door vast te houden aan de risicovrije rente) en lopen nu vast in de uitwerking ervan.

Geen tv debatten over pensioen, dan zelf organiseren

De gezamenlijke seniorenorganisaties hebben uiteindelijk zelf maar een verkiezingsdebat over pensioenen georganiseerd (3 maart) en daarvoor politici uitgenodigd. Dat gebeurde allemaal via internet. De PvdA had pensioendeskundige Gijs van Dijk afgevaardigd, de enige die op een verkiesbare plaats stond. De VVD liet

hun deskundige (wel met aanvechtbare opvattingen) Roald vd Linde opdraven, maar die komt na 17 maart niet in de Kamer terug. De seniorenpartij 50Plus bracht nummer 4 op de lijst (Martin Nijkamp), die blijk gaf door kennis en ervaring te weten waar het om ging. D66, Christen Unie en CDA vonden de senioren in hun prioriteitsstelling kennelijk niet belangrijk genoeg en hadden mensen afgevaardigd, die niet betrappt konden worden op grote kennis van de materie, en/of zeer laag op de lijst stonden. Groen Links was wel uitgenodigd, maar vond het onderwerp niet belangrijk genoeg. Over de inhoud van het verkiezingsdebat verderop meer.

Media

In de door de media georganiseerde debatten hebben we het onderwerp 'pensioen' ook niet langs horen komen. Belangrijke onderwerpen als eenzaamheid, kwetsbaarheid in Coronatijd, huisvesting, het verhogen van minimum inkomen, en de daaraan gekoppelde AOW, zijn wel aan de orde geweest, maar het voor vrijwel iedere Nederlander belangrijke onderwerp, het pensioeninkomen na de datum van pensionering, was ver te zoeken. Voor

het verkiezingsdebat hadden de seniorenorganisaties alle media uitgenodigd en diezelfde middag een persbericht gestuurd, maar alleen Pensioen Pro (de online uitgave van het Financieel Dagblad) en het AD met gekoppelde regionale kranten hebben er aandacht aan besteed.

Waar ging het debat over?

Voorafgaande aan het debat kregen de politici scherpe vragen voorgelegd. Zie ook het artikel over wat we niet kunnen, maar wel doen. De volgende conclusies kunnen na het debat worden getrokken:

-Op een paar na, wisten de politici nauwelijks waarover het ging en ontweken ze de pijnpunten in de wetsvoorstellen (waarop de vragen gericht waren) met vage en algemene formuleringen. Pas bij het doorvragen daarna werden hier en daar opvattingen duidelijker. En dan nog misten een paar politici de boot.

-Een van de meest problematische begrippen is 'evenwicht'. Het invaren van het nieuwe stelsel moet (generatie) evenwichtig gebeuren, maar niemand weet precies wat dat is. Daarom willen de organisaties van gepensioneerden een onafhankelijke commissie, die het begrip in kaart gaat brengen, waarbij rekening wordt gehouden met de verschillende kanten aan deze medaille. De meeste aanwezige partijen vonden dat een goed idee.

-Het onderwerp leeft bij de brede achterban van de ouderenorganisaties. Meer dan 400 vragen kwamen er voorafgaande aan en tijdens de bijeenkomst binnen. Door een paar mensen geclusterd en via de gespreksleider in samengevatte vorm (het kon niet anders) aan de politici voorgelegd. In alle vragen waren pijnpunten helder. Zorgen over de rol van de risicovrije rente voor de gepensioneerden in het nieuwe stelsel, de (grote) zorgen over de wijze van invaren (de verdeling van het pensioenvermogen over de meer individueel gerichte vermogens in het nieuwe stelsel) en de komende

overbruggingsjaren, waarin op de horizon dreigende kortingswolken te zien zijn. De meeste politici willen geen kortingen in de komende jaren, maar verschillen over de wijze waarop dat gerealiseerd kan worden. VVD, D66 en CU bijvoorbeeld vinden de voorliggende oplossing van minister Koolmees al een heel goede stap (NB. Is door de ouderenorganisaties bewezen aantoonbaar niet haalbaar!), andere waren bereid na te denken over meer 'out of the box' oplossingen. De politici maakten ons niet geruster. In tegendeel. De neiging bestaat om bij de nieuwe start (het invaren) het verleden te vergeten en daarbij ook in te calculeren, dat de gepensioneerden en oudere werknemers in 2026 zo laag beginnen, dat ze de achterstand nooit meer kunnen inlopen.

-Vrijwel alle partijen erkennen dat de gepensioneerden op een meer volwaardige wijze mee moeten kunnen doen in alle gesprekken onderwerpen over het verdelen van het pensioenvermogen. Bovendien werd erkend, dat de gepensioneerden ook in vrijwel alle pensioenfondsen een (veel) te kleine rol hebben en dat dit anders zou moeten.

Tenslotte

De slotconclusie is, dat er bij een groot gebrek aan aandacht voor het zo belangrijke pensioendossier en bij een geconstateerd gebrek aan kennis bij politici nog heel veel werk is te verrichten. Zowel in de richting van de minister en Tweede Kamer als in de richting van de pensioenfondsen zelf. Dat laatste is een belangrijke taak voor de BPP.

Het leven als loterij

Auteur: Eric van Eck

In het leven is veel van het toeval afhankelijk. Het begint met de plaats van je wieg en die toevallige plek blijkt al snel bepalend voor je schoolcarrière en daarmee in hoge mate voor de rest van je leven. In de Tweede Kamer is er de afgelopen tijd over gesproken om in bepaalde gevallen ook de *laatste* fase van ons leven als loterij te laten eindigen. In het zwartste scenario, als het aantal patiënten de beschikbare IC capaciteit overschrijdt, was het voorstel van de Minister dat in het uiterste geval de leeftijd van de patiënt niet bepalend mocht zijn voor wie de laatst beschikbare plaats op de IC krijgt. Er zou dan geloot moeten worden. Is dat eigenlijk wel een zaak voor de Kamer?

Wie mag op de IC?

Kamerleden gaan niet over individuele gevallen, maar kunnen wel over groepen mensen besluiten dat ze niet in aanmerking komen voor zorg. Dat doen ze ook met regelmaat, bijvoorbeeld door te besluiten dat de anticonceptiepil, de tandzorg of IVF al dan niet onder de verzekerde zorg valt. Schrijvers van ingezonden brieven (Volkskrant 6-1-2021) geven in overweging mensen die beboet zijn voor de overtreding van de coronaregels, bijvoorbeeld vanwege deelname aan illegale feesten of demonstraties zonder de regels in acht te nemen, uit te sluiten van coronazorg. Dat zijn bij uitstek politieke beslissingen.

Leeftijdscriminatie

Henk Krol heeft samen met de SP een motie ingediend die Kamerbreed werd aangenomen. Die motie behelsde dat er geen leeftijdscriminatie mag worden toegepast bij het opnemen van patiënten op de intensive care. Een individuele zorgverlener zou daarvoor dan kunnen worden vervolgd. Het wetsvoorstel lijkt vooral voort te vloeien uit de wens om in maart 2021 oudere kiezers binnen boord te halen. Daadwerkelijk iets doen aan de afbraak van onze pensioenen lijkt me overigens een betere manier. Maar dit terzijde.

Kamerleden moeten zich niet met deze problematiek bemoeien

Eén van de redenen was dat de Nederlandse Vereniging voor IC-artsen een ontwerp protocol had opgesteld waarin ze voorstelt 'iedereen van boven de 80 niet meer op te nemen (op de IC). Hetzelfde geldt voor mensen met kanker en een slechte prognose, voor patiënten na een langdurige reanimatie

en voor verkeersslachtoffers voor wie het er slecht uitziet' (Joop, 10 maart 2020). Hoewel de formulering ongelukkig is en lijkt te wijzen op alleen leeftijd als criterium, geeft de rest van het citaat aan dat het in het geheel genomen gaat om medische argumenten voor de te verwachten afloop. Leeftijd is er één van. Richtlijn voor de arts is dat de geboden hulp zo nuttig mogelijk moet zijn en dat tegelijk de meest kwetsbaren zo goed mogelijk moeten worden beschermd. Als je doorspit is het altijd de kans op herstel die leidend is. De artsen zullen de schaarse capaciteit altijd aanwenden waar de kans op succes het grootst is. Dat zijn lastige beslissingen, maar dokters zijn opgeleid om dergelijke beslissingen te nemen. Kamerleden niet.

Draaiboek

In juni 2020 publiceren de Federatie medische Specialisten en KNMG een uitgebreider 'Fase 3 Protocol' voor de situatie dat de IC's vollopen. Daarin worden medische criteria aangedragen die overeenstemmen met de hierboven genoemde richtlijn. Aan het einde wordt het leeftijdscriterium genoemd. Men stelt dat iedereen het recht heeft alle fasen van het leven te doorlopen. Op grond daarvan komt een jongere eerder in aanmerking voor behandeling dan een oudere, die immers al een groter deel van het leven heeft doorlopen. Als ook dat geen oplossing biedt blijft er helaas alleen de keuze tussen loting en 'wie eerst komt, eerst maalt', stelt het Protocol. Toen ik jaren geleden het onderwerp besprak met een intensivist zei die, 'dat er altijd wel een patiënt op de IC lag die er beter aan toe was dan de nieuwe

opname'. Als ik de richtlijn goed lees is deze praktijk verboden.

Wetsvoorstel

Minister Van Ark voor Medische Zorg schreef op 4 januari 2021 aan de Tweede Kamer dat ze die leeftijdselectie helemaal wil verbieden. Het kabinet is volgens die brief met spoed bezig met een wetsvoorstel om dat te regelen. Daarmee schuift ze het huidige fase 3-protocol van de artsen dus opzij. Loten, geen keuze op basis van leeftijd.

De Koninklijke Nederlandse Maatschappij tot bevordering van de geneeskunst (artsen-organisatie KNMG) stelt in een reactie op dit wetsvoorstel dat leeftijd in de gezondheidszorg een belangrijke rol speelt, omdat het van belang kan zijn bij individuele medische beslissingen en bij het aanbod van publieke gezondheidszorg. Denk bij dit laatste aan het Rijksvaccinatieprogramma en bevolkingsonderzoeken. Wordt leeftijd niet erkend als een van de criteria bij het bepalen van de juiste zorg, dan vreest de KNMG 'voor een onjuiste voorstelling van zaken, ondermijning van het vertrouwen in de zorg en onterechte aangiftes en procedures tegen zorgverleners'. Kortom: onderscheid maken op basis van leeftijd is een onmisbaar onderdeel van een goede gezondheidszorg.

Mening van de ouderen

De KBO Brabant ging Samen met KNMG, FMS en de Nederlandse Vereniging van Klinisch Geriaters (NVKG) over het draaiboek in gesprek met ouderen. De conclusie was dat de KBO zich achter het Draaiboek van KNMG en FMS schaarde. 'Loting lijkt

een faire keuze, maar is het niet', zegt voorzitter Leo Bisschops in een open brief aan de Tweede Kamer.

Naast alle genoemde argumenten hebben veel ouderen aangegeven graag bereid te zijn om hun plaats op de IC af te staan aan een kind of kleinkind (van zichzelf of een ander). Dat moet je overigens wel tijdig melden (levenstestament), want op het laatste moment is er niet altijd gelegenheid voor een goed gesprek.

Kamerdebat

In het Kamerdebat op 5 januari bleek de Kamer overwegend deze lijn te volgen. De Minister had, gezien haar brief van een dag eerder vast iets geheel anders verwacht maar trok haar voorstel 'voorlopig' terug, in afwachting van nader overleg met de beroepsgroep. Hopelijk is dit het einde van een wet die alleen maar dient om vage onderbuikgevoelens te bevredigen en die niet gehandhaafd kan worden. Ik ben er niet gerust op dat de trend hiermee is gestopt.

Wetenschappers verwachten: COVID 19 is een blijvertje!

Auteur: Joop Blom

Meer dan een jaar zijn wij nu met het coronavirus bezig. In Nederland (en ook in andere landen) neemt het ongeduld en de commerciële schade door de crisis hand over hand toe. Vele mensen verloren het leven, vooral ouderen, en tienduizenden worstelen nog iedere dag met de nasleep van de besmetting. Ziekenhuizen doen hun best om de ernstig zieken in leven te houden, maar velen komen niet in het ziekenhuis terecht, overlijden thuis of blijven leven met de gevolgen van de ziekte. Uitzichtloos zijn de gevolgen die de overheid ons oplegt om de verspreiding van de ziekte een halt toe te roepen. En nu wordt gezegd dat dit virus nooit meer zal verdwijnen!

Natuurlijk kennen wij het griepvirus, het verkoudheidsvirus, het tuberculose virus, maar ook b.v. het pestvirus en het pokkenvirus. Deze laatste twee leven alleen nog in een beveiligd laboratorium achter slot en grendel, men is erin geslaagd deze virussen te temmen! En zal dit met het Coronavirus niet lukken? Daar is een wereldwijd programma voor nodig dat vele jaren zal gaan duren, als het wel lukt!

Moeten we ermee leren leven?

Op dit moment wordt wereldwijd de bevolking gevaccineerd met diverse ontwikkelde vaccins. Vermoedelijke zullen deze een tijdelijke verlichting brengen in de besmettingen en zullen zeker in Nederland de maatregelen die de overheid heeft genomen, versoepeld worden. Daar is begin maart al een begin mee gemaakt.

Maar een mutatie naar een dodelijker of nog zieker makende variant is niet uitgesloten. Dat hebben wij gezien in de Engelse, Zuid Afrikaanse en Braziliaanse variant. Wat staat ons en de gehele wereld nog meer te wachten?

Wij ouderen, die een grotere mogelijkheid tot het oplopen van de besmetting met dit virus hebben dan

jongeren, zullen ermee moeten leven. En hopen dat de wetenschap ons bevrijdt van het virus of betere mogelijkheden vindt om ons te beschermen. En dat er, naast de pas ontwikkelde, vaccins worden uitgevonden die ons tegen besmetting met dit virus levenslang kunnen beschermen..

Laten wij hopen dat op niet al te lange termijn de Lock down tot het verleden gaat behoren, dat wij weer normaal boodschappen kunnen doen bij alle winkels, dat wij weer ongelimiteerd bij elkaar op bezoek kunnen gaan, dat er vergaderingen en bijeenkomsten kunnen worden georganiseerd en dat de cafés, restaurants, theaters, sportwedstrijden etc. door ons bezocht kunnen worden en... dat dit ook nog jarenlang zo zal blijven.

Wij wachten af!

Met de trein naar Nieuw Zeeland (slot)

Auteur: Eric van Eck

Een van onze dochters woont met man en drie kinderen in Nieuw Zeeland. Die willen we af en toe bezoeken. Dan is vliegen helaas onvermijdelijk. Dat is niet alleen slecht voor het milieu, maar ook voor onze gezondheid. Mijn vrouw vond uit dat het ook anders kan. Heel kort samengevat kan je met de trein via Moskou en Peking naar Hong Kong en dan moet je vliegen.

Omdat tien weken van huis naar onze smaak lang genoeg is, hebben we de terugweg toch maar per vliegtuig gepland met een tussenstop van een week in Japan, om de jetlag te beperken.

Kyoto

Na ons bezoek aan Tokyo vertrekken we voor een reis door Japan met als bekende stopplaatsen Kyoto en Hiroshima. Ook verblijven we een nacht in een tempelcomplex, boven op een berg. Vanuit Osaka vliegen we terug naar Nederland.

Kyoto was van 794 tot 1868 de hoofdstad van Japan en omdat de stad in de tweede wereldoorlog gespaard is voor bombardementen is er nog veel oude bebouwing te vinden tussen de ook daar prominente moderne hoogbouw. Ons hotel lag verscholen in een dorps straatje aan de rand van het centrum en vlak bij het voormalig keizerlijk paleis. Als eerste bestemming kozen we het paleispark. Net als bij het paleis in Tokyo was dat perfect ingericht en aangeharkt en doodstil. De wandeling langs de Kamo rivier, en door het in 1886 aangelegde Maruyama Park, met ruim zesentachtig hectare een van de grootste parken van Kyoto, was een stuk levendiger. Het park is met zijn poorten en tempels van soms meer dan duizend jaar oud een trekpleister voor de miljoenen (vooral Japanse) toeristen die jaarlijks Kyoto bezoeken. Vlakbij het park ligt Gion, één van de laatste Geisha wijken van Japan. Deze wijk kun je het beste in de avond bezoeken, echt sfeervol met

Hiroshima

theehuizen en restaurants. En nog veel Geisha's in traditionele kimono's, al blijken die bij nadere beschouwing toeristen, die in gehuurde kimono's vooral elkaar fotograferen.

De volgende dag bezoeken we vanuit Kyoto de stad Nara, ooit hoofdstad van Japan (tot 794) nu vooral bekend door de bijna veertienhonderd sikaherten, die wonen in een vlak bij Nara gelegen tempelcomplex annex natuurreservaat. De herten weten dat ze er aibaar uitzien en dat het niet handig is om agressief te gaan doen, maar ze hebben een werkzame strategie ontwikkeld om mensen hun lunch te ontfoetselen. Picknicken blijkt onmogelijk. Ik wil wel brood afgeven, maar dan eerst het plastic er afhalen. Ze raken geïrriteerd en steken hun koppen in onze tassen. Weg brood. Marian kan nog net haar portemonnee redden. Het moet niet gekker worden. In 2019 zijn zeker tien herten overleden aan het eten van plastic.

Op de terugweg naar Kyoto stoppen we in Fushimi-Inari Taisha, een tempelcomplex opgedragen aan de shinto-god van de rijst: Inari Okami. Het complex bestaat uit vijf schrijnen die door middel van een pad van

duizenden rode torii poorten met elkaar zijn verbonden. Een torii is een traditionele poort die binnen het Japanse geloof de overgang van de 'normale' wereld naar de 'heilige' wereld markeert. De bogen die we hier zien zijn gedoneerd door families en bedrijven, en moeten voorspoed en gezondheid brengen. Dat kost een paar centen: op circa vierduizend euro moet je wel rekenen, tienduizend euro voor een grote poort komt ook voor. De zwarte opschriften aan de zijkanten van de torii zijn dan ook geen gedichten, maar de namen van donateurs.

Hiroshima

De volgende dag nemen de trein naar Hiroshima, een beladen naam. Het Hiroshima Peace Memorial Park herdenkt iedere dag weer die zesde augustus 1945, de dag waarop de bom op Hiroshima werd gegooid. Drie dagen later volgde de bom op Nagasaki. De gevolgen van de atoombommen waren enorm. In een gedenkteken zijn meer dan 290.000 namen gegraveerd. Elk jaar worden er nog namen ontdekt en bijgeschreven.

Het belangrijkste gebouw in het park is Peace Memorial Museum. Dit museum

vertelt bezoekers het verhaal van de bom en de gevolgen. Het bevat foto's en films met persoonlijke verhalen van slachtoffers die een diepe indruk achter laten. Het valt ons op dat op deze plek wel degelijk wordt gesproken over de fouten die de Japanse leiders tijdens de oorlog maakten. In het park waren die dag veel jongeren omdat het een feestdag was ter gelegenheid van de inhuldiging van de nieuwe keizer. Een meisje vertelde dat alle jongeren die niet in Hiroshima wonen hier toch wel een keer komen, in ieder geval met hun school. Dan wordt er veel verteld over de geschiedenis. Ze was erg onder de indruk van de film in het museum, waarin onder andere het verhaal verteld werd over een meisje dat de eerste klap overleefde en in haar dagboek schreef over wat ze zag. De stad lag in puin, daar tussen liepen mensen met verbrande haren of veel erger. Medicijnen, verband, artsen: het was er allemaal niet. Ze schreef ook over wat ze niet zag: de vriendinnetjes die er niet meer waren. Ze schreef over haar pijn. Op de twaalfde dag schreef haar moeder in het dagboek van haar dochter dat die was overleden.

Koyasan

In de standaard Japanreis die wij in ons schema hebben opgenomen zit een overnachting in het Jimyoin tempelcomplex in Koyasan, gelegen op een plateau tussen ongeveer duizend meter hoge beboste bergen. Naast prachtige natuur vind je op Koyasan honderdtwintig tempels. In bijna de helft van de tempels kan men overnachten.

De Jimyoin tempel wordt onderhouden en verhuurd door monniken. De kamers zijn op traditionele Japanse wijze ingericht. In het midden staat een laag tafeltje, op de vloer liggen tatami-matten. 's Avonds wordt ons beddengoed uit een kast gehaald en op de vloer gelegd. Als de monnik weg is schuif ik onze luchtbedjes er onder. Beter. De vegetarische maaltijden worden op traditionele wijze door monniken bereid en op de kamer geserveerd. De gast wordt geacht om zes uur de ochtendmeditatie bij te wonen. Ik heb die ervaren als

toneelstukje voor twee heren die naar elkaar zaten te grommen, maar meer spirituele gasten waren duidelijk geroerd.

De belangrijkste attractie van Koyasan is Okunoin, de Dodenstad, een van de meest heilige plaatsen van Japan, midden in een dicht bos. Verdwalen is een reëel scenario, want het wordt 's avonds snel donker en deze grootste begraafplaats van Japan heeft kolossale afmetingen. Een mysterieuze plek waar je uren kan wandelen. Een aantal zerken aan de rand blijken bij nader inzien reclame-uitingen van sponsors te bevatten. Met mijn spiritualiteit wil het maar niet lukken.

Osaka

De volgende dag naar Osaka. Hoe dichter we de stad naderen, hoe harder het gaat regenen. Het station van Osaka blijkt een doolhof waar we niet uitkomen. Als we een bordje Exit zien halen we opgelucht adem, maar dit blijkt tegelijk de ingang te zijn van een volgend station. Daar kunnen we niet in want zonder ticket komen we niet door de poortjes. Volgende poging. Een ondergronds winkelcentrum. Terug. En dan gaat het mis. Marian loopt voor me als ik word aangesproken door een meneer die me graag de weg wil

wijzen. Dat kan hij helaas niet. Het duurt even voor ik hem kan afschudden en dan is Marian verdwenen. Het is de eerste keer dat we elkaar kwijt zijn. Op de laatste dag! Na een uurtje rondhangen in het station zoek ik ons hotel op en vertrouw erop dat Marian zal opduiken. Dat doet ze na een paar uur inderdaad. De opluchting is groot. De volgende dag moeten we tijdig naar het vliegveld. We kunnen voor het eerst onze trein niet vinden en het stationspersoneel wijst ons een trein waar weliswaar Airport op staat, maar die we niet vertrouwen. Er zitten geen toeristen in, er zijn geen koffers. Onze medereizigers zwijgen op mijn vragen. De redding komt van twee heel behulpzame Japanse jonge vrouwen, die heel vaardig zijn met hun mobieltjes. We moeten verderop overstappen op een andere lijn. We moeten om half negen op het vliegveld zijn. We zijn er even voor negenen. Eenmaal in het vliegtuig valt een last van ons af. Over elf uur en veertig minuten zijn we in Amsterdam. Dan nog met de trein naar Wezep. Want hoewel de kinderen ons graag wilden halen begrepen ze ook wel: deze reis moest eindigen zoals hij begonnen was: per trein. Samen.

Okunoin, de dodenstad

Over de BPP

Missie

BPP staat voor Belangenvereniging Pensioengerechtigden bij Pensioenfonds Zorg en Welzijn. Wij zijn een onafhankelijke belangenvereniging van en voor alle pensioengerechtigden in de sector zorg en welzijn. Ons belangrijkste doel is inspraak in het beheer van ons pensioengeld.

Bestuur

Liesbeth Schaaap: voorzitter
Jaap van der Spek: vicevoorzitter
Cees Michielse: secretaris
Jaap Dijkstra: penningmeester
Jan van Pijkeren: ledenadministratie
Baukje Vegter: nieuwsbrief en ledenwerving
Rob van Vredendaal: ondersteuning website en ledenwerving

Belangenbehartiging De BPP volgt de ontwikkelingen rondom de pensioenen op de voet. Van het PFZW-bestuur tot de Haagse politiek en andere betrokken (ouderen)organisaties. Wij oefenen invloed uit via onze vertegenwoordiging in de volgende organen:

1. Pensioenraad van PFZW, hét orgaan voor medezeggenschap en verantwoording binnen het pensioenfonds. Namens de BPP heeft Cees Michielse zitting in de Pensioenraad als lid en Jaap van der Spek als plaatsvervangend lid.
2. Ledenraad van PGGM&CO. Deze coöperatie initieert tal van activiteiten en producten die voor onze leden van belang zijn. U kunt gratis lid worden van PGGM&CO. Baukje Vegter zit namens de BPP in deze ledenraad.
3. Koepel Gepensioneerden, de grootste seniorenorganisatie waarbij de BPP is aangesloten. Bestuurslid Jaap van der Spek is medevoorzitter van de koepel. Andere bestuursleden zijn actief betrokken bij diverse commissies van de Koepel.

Ons Pensioen, nieuwsbrieven en website

Ons Pensioen

De redactie van ledenblad *Ons Pensioen* is in handen van Roelof Jan Mulder (hoofdredacteur), Jaap van der Spek, Eric van Eck en Pierre Thijssen. Zij zorgen dat u goede achtergrondinformatie krijgt over het beleid van de BPP en van ontwikkelingen op pensioengebied.

Nieuwsbrieven

Via onze e-mail nieuwsbrieven informeren wij u over de actualiteit. Bestuurslid Baukje Vegter verzorgt de samenstelling. U kunt zich voor de nieuwsbrief aanmelden via contact@pfzw-belangenvereniging.nl.

Website

Op onze website bieden wij actuele informatie vanuit de BPP en de Koepel Gepensioneerden. Ook voorzien wij u van gedegen achtergrondinformatie over pensioenbeleid. Cees Michielse verzorgt deze website. Zie www.pfzw-belangenvereniging.nl.

Contact met de BPP

Postadres:

BPP p/a Koepel Gepensioneerden
Postbus 2069
3500 GB UTRECHT

Ledenadministratie

Voor aanmeldingen, adreswijzigingen, opzeggingen en bericht van overlijden kunt u terecht bij onze ledenadministratie.

E-mail: ledenadministratie@pfzw-belangenvereniging.nl

Website: www.pfzw-belangenvereniging.nl/contact

Telefoon: Jan van Pijkeren,
06-30689873

NB: Opzeggingen gedurende het verenigingsjaar gaan in per 1 januari daaropvolgend.

Lid worden

U kunt zich aanmelden als lid bij de ledenadministratie. De contributie bedraagt slechts € 11,- per jaar voor een lidmaatschap en € 5,50 per jaar voor een partnerlidmaatschap. U kunt deze overmaken op banknummer NL83INGB000 455 2579 t.n.v. Belangenvereniging Pensioengerechtigden PFZW.

Helpdesk BPP

Heeft u vragen over uw pensioen? Of wilt u graag advies in geval van problemen met het pensioenfonds? Dan kunt u contact opnemen met de secretaris van de BPP, Cees Michielse, bereikbaar via contact@pfzw-belangenvereniging.nl of 06-17332744. Tip: kijk ook op onze website onder de rubriek 'Veel gestelde vragen'.

Veel gestelde vraag: in geval van overlijden

Bij overlijden stopt het lidmaatschap van de BPP. Heeft u een partner die gerechtigd is tot een partnerpensioen van PFZW? Dan zal de BPP onder gelijke voorwaarden en zonder kosten uw lidmaatschap graag omzetten in een lidmaatschap van uw partner. De pensioenbelangen van uw partner blijven op die manier behartigd. Bij overlijden stopt uw ouderdompensioen van PFZW. Uw partner en kinderen hebben in principe recht op partner- en wezenpensioen. Ook heeft uw partner recht op een eenmalige slotuitkering. Is er geen partner, dan krijgen de kinderen jonger dan 21 jaar de uitkering. De uitkering kan ook worden uitbetaald aan de natuurlijke persoon die kosten heeft gemaakt in verband met uw overlijden.

Verhuizing, verandering e-mailadres of telefoonnummer?

Verandert uw (e-mail)adres of telefoonnummer? Neem dan contact op met onze ledenadministratie (zie elders). Wijzigingen die u alleen aan het pensioenfonds doorgeeft, komen niet bij ons binnen! Het pensioenfonds mag om privacy-redenen namelijk geen gegevens doorgeven aan de BPP. Daarom ons dringende verzoek uw wijzigingen ook aan ons te melden. Tekst van document